

Reykjavík,
25/10 2022

Efni: Grænbók um líffræðilega fjölbreytni íslenskra vistkerfa

Veitur hafa rýnt Grænbók um líffræðilega fjölbreytni íslenskra vistkerfa einkum með tilliti til notkunar blágrænna ofanvatnslausna til eflingar líffræðilegrar fjölbreytni í þéttbýli. Veitur vilja koma eftirfarandi ábendingum og hugleiðingum á framfæri.

Með blágrænum ofanvatnslausnum má stuðla að því að búa til kjörlendi fyrir vistkerfi og styrkja líffræðilegan fjölbreytileika í þéttbýli. Endurheimt vistkerfa í þéttbýli er ef til vill ekki brýnasta verkefnið á sviði líffræðilegrar fjölbreytni á Íslandi en gæti engu að síður skilað umtalsverðum ábata fyrir samfélagið. Við uppbyggingu blágrænna ofanvatnslausna þarf að tryggja heildstæða og þverfaglega nálgun. Einkum er mikilvægt að ábyrgð á framfylgd stefnu stjórnvalda um auðgun líffræðilegrar fjölbreytni í þéttbýli sé skýr, þannig að hún nýtist með markvissum hætti í þróun ofanvatnskerfa í þéttbýli sem fer fram í sameiginlegum fjárfestingaverkefnum sveitarfélaga, veitufyrirtækja og annarra framkvæmdaaðila. Þetta má m.a. gera með því að skýra hlutverk og aðkomu opinberra aðila, einkum sveitarfélaga, í uppbyggingunni og að hún endurspeglar í framlagi þeirra í sameiginleg fjárfestingaverkefni.

Grænbókin nefnir að „Sveitarfélög hafa sérstaklega miklu hlutverki að gegna í stefnumörkun sem varðar lífríkið og innleiðingu hennar. Þar vegur þyngst hlutverk og ábyrgð sveitarfélaga á skipulagsmálum.“ (kafla 1.2.1, bls. 13). Þetta á einnig við um framfylgd stefna, ekki bara stefnumörkun, enda fjárfesta sveitarfélög fyrir tugi milljarða á ári í hinu manngerða umhverfi.

Athuga mætti hvort landskipulagsstefna (kafla 3.3.3) gæti gert sveitarfélögum að meta og setja markmið og aðgerðaáætlanir um líffjölbreytni í þéttbýli, að því gefnu að sveitarfélögin hefðu fjárhagslegt svigrúm til slíkra aðgerða.

Í grænbókinni er minnst á vistkerfapjónustu sem almenningur nýtur af hendi vistkerfa. Ef til vill mætti þróa leiðir til að setja verðmiða á vistkerfapjónustu blágrænna ofanvatnslausna í þéttbýli og telja þann ábata fram við rökstuðning og forgangsroðun fjárfestinga sveitarfélaga og samstarfsaðila í hinu manngerða umhverfi. Dæmi um vistkerfispjónustu gæti verið bætt líðan íbúa vegna fjölbreyttara og náttúrulegra umhverfis í þéttbýli.

Veitur lýsa sig tilbúna til frekari upplýsingagjafar og samtals vegna málsins.

Virðingarfyllt, fyrir hönd Veitna

Hlökkver Stefán Þorgeirsson, sérfræðingur fráveitu í nýsköpun og tækniþróun
Bryndís Björnsdóttir, sérfræðingur í umhverfis- og skipulagsmálum

